

Buddhistmisjonens misjonssyn

En teologisk gjennomtenkning

Dette dokumentet er utarbeidet av en teologisk nemnd innen Den Nordiske Kristne Buddhistmisjon, bestående av professor Peter Wilhelm Bøckmann, prost Hans Rognstad (leder), cand. theol. Trygve Rø, og professor Notto R. Thelle. Deres utkast ble så forelagt misjonens årsmøte sommeren 1990, som foretok visse revisjoner og utvidelser av gjennomtenkningen.

Buddhistmisjonens historiske arv

Buddhistmisjonens idé ble til i møtet mellom den norske misjonær Karl Ludvig Reichelt og den kinesiske buddhisme. Den fortvilede opplevelse av mislykket kommunikasjon mellom to verdenen uten kontaktpunkter førte til visjonen av et langsiktig spesialarbeid for å gjøre evangeliet nærværende i den buddhistiske verden. Det utviklet seg først gjennom en prosess hvor teologiske grunnholdninger ble formet og utprøvd gjennom studium og kontakt, evangelisering og dialog. Det ble så fra 1922 videreført gjennom en virksomhet som særlig tok sikte på å gi buddhistmunker og andre religiøse grupper mulighet til å lære kristendommen å kjenne i et miljø som var tilpasset deres særlige tradisjoner og hvor de derfor kunne føle seg hjemme. Arbeidet ved broderhjemmet i Nanking og senere på Tao Fong Shan i Hong Kong var de tydeligste uttrykkene for denne visjonen.

Med sitt arbeid har Buddhistmisjonen alltid stått for et forpliktende og åpent møte med andre religioner, der en sterk trosidentitet og ønsket om å dele kristentroen gikk sammen med en like sterk vilje til å leve seg inn i den annen tro og la denne prøve ektheten i det misjonæren sto for. I så måte har Buddhistmisjonen alltid vært en pilegrimsmisjon: Den henvendte seg til de religiøse pilegrimer. Misjonærene vandret ofte sammen med disse til deres templer og hellige fjell, og betraktet dem som «venner i Veien (Tao)», sannhetssøkende brødre (og søstre). Underveis fikk de dypere innsikt i andre religioner, og vitnet om sin egen trosvei. Og de måtte samtidig stadig forsøke å vandre innover i sin egen tradisjon for å fordype troen og innsikten.

Selv om Buddhistmisjonens syn på andre religioner virket provo-

serende og «farlig» i norsk sammenheng, var det ikke så spesielt originalt i den internasjonale misjonsdebatten i begynnelsen av vårt århundre. Bakgrunnen var tanken om at Gud ikke har latt seg uten vitnesbyrd blant folkene, men hadde vært virksom og nærværende til alle tider. Gud hadde så å si satt sine fotspor i folkenes liv, og det gjaldt å oppdage dem og lede mennesker inn på hans spor. Møtet med Kristus gjennom forkynnelsen var derfor ikke noe totalt nytt, for i ham kunne de gjenkjenne det de allerede hadde hatt mulighet for å kjenne fra Guds arbeid i deres egen tradisjon. Det er ikke minst den såkalte Logos-teologien – det Reichelt kaller den Johanneiske visjon – som ligger bak disse tankene. Liksom Jesus sa at han «ikke var kommet for å oppheve, men for å oppfylle» loven og profetene (Matt. 5:17), mente man også at kristendommen ikke opphevd andre religioner, men oppfylte dem. Det var bare om å gjøre å se de indre linjer og bruke alt «hellig, religiøst materiale» i religionene som tilknytningspunkter for kristen forkynnelsel. Religionenes innsikter og erfaringer var på denne måte en forberedelse for evangeliet.

Det originale i Buddhimisjonen var altså ikke synet på andre religioner, men den konkrete utforming av disse tankene i et spesialarbeid for buddhister og andre sannhetssøkere. Arbeidet ved broderhjemmene i Nanking og senere i Hong Kong var på sitt beste levende møtesteder hvor religionens folk kunne møte kristne som kjente og respekterte deres tro, samtidig som misjonærene forsøkte å utforme kristentroen i former som var tilpasset den kinesiske kulturen. Her fant man åndelige fellesskap hvor gudstjeneste, meditasjon og bønn gikk sammen med studium og undervisning, arbeid og fellesskap. Av hensyn til buddhistene spiste man vegetarmat. I kirke og kapell tok man i bruk kinesisk kunst og arkitektur, røkelse, kalligrafi, og eksperimenterte med buddhistiske hengivelsesformer. I de beste årene i Nanking og Hong Kong hadde man en stadig strøm av pilegrimer. Drømmen var blitt virkelighet.

Kombinasjonen av grunnholdning og erfaring ble etter hvert utformet i det man kunne kalle Buddhimisjonens «grunnfortelling»: beretninger om buddhistmunkene som gjennom årelang søken og arbeid forgjeves hadde søkt løsning på sine problemer, og som i møtet med evangeliet endelig fant fred og frelse. Buddhismen hadde positivt vakt deres lengsler etter sannhet og frigjøring, men hadde samtidig ført dem inn i en blindgate av lovtrelldom og fortvilelse. Bare i kristendommen ble deres lengsler oppfylt og gåtene løst.

På en måte kan man si at krigsutbruddet i 1941, og enda mer den kommunistiske seier i Kina i 1949 betød slutten på en epoke. Kontakten med Kina ble brutt, og arbeidet ble i første omgang konsentrert til Hong

Kongs nokså begrensede territorium. Dette betydde en svekkelse av misjonens identitet, for arbeidet hadde vært basert på en åpen kontakt med Kina. Hvordan kunne man fornye visjonen og finne nye veier i arbeidet?

Mye viktig arbeid ble gjort: kontakt med klostre i Hong Kong, arbeid blant buddhistnonner og annet kvinnearbeid, flyktningearbeid, og menighetsarbeid. Men det var vanskelig å si at det fylte de gamle formene. Studiesenteret, som ble til på misjonens initiativ og senere ble et økumenisk prosjekt, var i mange år kanskje den viktigste videreførelsen av iallfall noen av misjonens intensjoner. Fornyselsen i slutten av 1960-årene med House of Friendship i Kowloon og på Taiwan betød mye. Under ledelse av Svenska Kyrkans Mission ble planer lagt for arbeid med asiatisk kunst og kultur, spiritualitet og liturgi, evangelisering og religionsdialog. Kontakten med Kina og brobyggervirksomhet mellom Kinas kirker og vestlige kirker var en del år svært viktig. Etterat de norske og danske avdelinger overtok ansvaret for Hong Kong, har man igjen mange planer: fornyelse av det tradisjonelle buddhistmisjonsarbeidet, arbeidet med nyreligiøse bevegelser og Vestens unge i Asia, spiritualitet og retreat, og kristen kunst i Asia. Den store utfordringen nå er å utvikle disse planene i et levedyktig arbeid.

Det bør vel også nevnes at tyngdepunktet i arbeidet fra slutten av 1950-årene til midten av 1980-årene ble forskjøvet til Japan, både med hensyn til personressurser, økonomi og arbeidsinnsats. Da dette arbeidet gikk ut av misjonens sammenheng, ble presset på Tao Fong Shan desto større, uttrykt i utfordringen: Hvordan skal man på en meningsfull måte ta opp den historiske arven og gi misjonens visjoner og drømmer liv i en ny situasjon?

Buddhistmisjonens religionsteologi: Kristussentret og Kristusåpen

De holdninger og metoder som har preget misjonens arbeid, er basert på en del grunnleggende forutsetninger. Hensikten er ikke her å gi en fullstendig lære om forholdet mellom kristendommen og religionene, men på bakgrunn av vår historie å markere hvordan vi i dag tenker og hvor misjonen står i vår tids misjonsdebatt.

Det kan ikke være noen tvil om at Buddhistmisjonen på en avgjørende måte understreker både Guds universelle frelsesvilje og hans nærvær gjennom hele menneskehetens historie. Misjonen har aldri bundet seg til noen spesiell teologi eller terminologi, selv om den med forkjærlighet har grepet til Johannesevangeliets og apologetenes (kirkefedrenes) tale om Kristus som Logos (Ordet) og om det logos som er spredt i verden

som spirer av sannhet og innsikt (logos spermatikos). Den har alltid understreket Bibelens vitnesbyrd om Guds åpenbaring gjennom skaperverket, og hans ledelse og nærvær i historien og folkenes liv. Verden er skapt i Kristus, ved Kristus og til Kristus. Derfor er Kristus nærværende i selve skaperverket, som logos, skapelsesformidleren. Men først da den pre-eksistente Kristus, Logos, ble inkarnert – «ble kjød og tok bolig iblant oss» – gjorde han sin frelsesgjerning til soning for menneskenes synd og til forsoning med Gud. Denne Guds frelsende gjerning i Kristus skjedde på et historisk gitt sted og tidspunkt, men med gyldighet for alle mennesker, og formidles derfor til menneskene gjennom Guds Ånds virksomhet i forkynnelse og sakramenter som gjør frelsesgjerningen nærværende og aktuell for mennesket og skaper den tro som tar imot dette.

Buddhistmisjonens overbevisning om Guds nærvær i skaperverket går derfor sammen med en like sterk understrekning av Kristus-hendelsen – inkarnasjonen, Kristi liv, død og oppstandelse – som den sentrale begivenhet i Guds historie i verden. Kristushendelsen er den begivenhet og det sted hvor Gud har gitt seg endegyldig til kjenne og handlet til frelse for hele menneskeheten. Det avgjørende vi som kristne kan si om Gud springer ut av bekjennelsen til Kristus, og både vitnesbyrd og dialog med buddhister og andre bæres av ønsket om å formidle troen på Kristus. Det er derfor alltid en legitim misjonsoppgave for Buddhistmisjonen, og en del av kirkens oppdrag i verden, å proklamere Kristus-hendelsen til omvendelse, dåp og nytt liv. Dette innebærer en utvetydig fastholden på kirken som det sted Gud, gjennom ord og sakrament, gir seg tilkjenne og møtes i tilbedelse og lovsang.

Når misjonen understreker forskjellen mellom Guds nærvær i skaperverket og Guds frelsesgjerning ved den inkarnerte Kristus, så må det samtidig understrekes at det ikke er en motsetning, men en *sammenheng*, mellom skapelse og frelse. At verden er skapt *til Kristus*, betyr at den alt fra skapelsen av er innrettet frem mot frelsen og fullendelsen i Guds elskede Sønns rike. Denne eskatologiske fremadrettethet finnes også i andre religioner, som sammen med Det gamle testamente gir uttrykk for Guds forberedende gjerning for frelsen i Kristus. For Buddhistmisjonen har dette alltid vært et viktig punkt – ikke til svekkelse av Kristus-troen, men til fordypelse av den.

Det er da vesentlig at denne Kristustro ikke stenges inne i et lukket rom. Med misjonens tro på Guds universelle åpenbaring og Kristus som skapelsesmidler, har den alltid vært seg bevisst at Kristi nærvær ikke er begrenset til kirkens nærvær og dens forkynnelse. Man kan ikke med Kristus som sentrum slå en sirkel rundt kirken og si at innenfor er Kristus

med hans nåde og nærvær, mens verden utenfor er uten Gud og uten Kristus. Hvis man skal bli i symbolikken, kan man si at Buddhimisjonen aldri har vært i tvil om Kristus som sentrum, men samtidig har motsatt seg å sette grenser for Guds virksomhet ved å markere sirkelens omkrets. Misjonen har alltid vært overbevist om at Gud sprenger kirkens grenser, og har derfor søkt etter og gledet seg over tegnene på Kristusnærvær utenfor grensene, og brukt dem som veivisere og tilknytningspunkter til Kristustro. På en eller annen måte venter man i møtet med Kristus en gjen-kjennelse (re-cognition) av menneskets dypeste innsikter og lengsler. I den forstand er misjonen Kristussentret og Kristusåpen.

På denne måten har Buddhimisjonen aldri kunnet identifisere seg med hverken den altomfattende universalitet som utvisker grensene mellom religionene eller den type eksklusivitet som setter grenser for Guds nærvær ved å avvise hans gjerning utenfor kirken og dens Kristusforkynnelse. Konsentrasjonen på Kristustroen lukker ikke til, men åpner for en optimistisk tro på Guds virksomhet i det enkelte menneske, i historien og i folkenes kulturelle og religiøse utfoldelse.

Samtidig er Buddhimisjonen ikke blind for at religion kan være både demonisk, gudfiendtlig og menneskefiendtlig. De krefter som Gud kjemper imot, både i sin skapergjerning og i sin frelsesgjerning i Kristus, gjør seg gjeldende i tilværelsen som helhet, hos menneskene, og også i religionene. Og religion kan innebære en immunisering mot evangeliet ved å frembringe og legitimere den religiøse selvtilitt, at man kan frelse seg selv ved religiøse øvelser og holdninger. Det er viktig i samtalene med mennesker av annen tro, at evangeliet får komme inn og avsløre denne fare både hos dem og hos oss selv.

Misjon og dialog

Dialogen med annerledes troende har alltid hatt en selvfølgelig plass i den kristne kirke som en del av dens vitnesbyrd og apologetikk, og også i forskjellige former for samarbeid og sameksistens. I moderne misjonssammenheng er ordet preget av den misforståtte spenningen mellom evangelisering og dialog. Ensidighetene ble uttrykt i slagord som «misjon *eller* dialog» på den ene siden, og «ikke misjon *men* dialog» på den andre. Begge representerer forvrengninger som i Buddhimisjonens sammenheng nokså tidlig ble satt på plass i Regin Prenters tale om «ingen misjon uten dialog» (*Østen og Vi* 1966, s. 50).

Selv om man i Buddhimisjonen ikke brukte ordet «dialog» før på et senere stadium, er det ingen tvil om at dialogen alltid har vært en

vesentlig del av misjonens tradisjon. Trossamtalen var den viktigste møteformen, båret av viljen til innlevelse og forståelse i samtalepartnerens tro og av overbevisningen om at vitnesbyrdet bare kunne formidles troverdig og meningsfullt når det fant sted i et åpent og ubeskyttet møte.

Mens slike tanker tidligere skapte uro og mistanke, er der nå tydelige tegn på at dialog er i ferd med å aksepteres som en selvfølge også i konservative kretser som tidligere avviste dialog som en fornektelse av misjonen. I norsk sammenheng merker man fremdeles en viss usikkerhet – ikke minst fordi det har vært en så intens mistenkeligjørelse av den såkalte «dialogteologien» i Kirkenes Verdensråd – men ser man på tendensene i internasjonal konservativ misjonsteologi, er det grunn til å tro at «dialog» om få år går inn som et selvfølgelig honnørord også i norske misjonskretser. Fremtredende konservative missiologer taler om dialogen i ordelag som KVs talsmenn gjorde i 1950- og 1960-årene: sincerity, humility, authenticity, sensitivity, Christian presence, osv. Tanken om at valget står mellom misjon *eller* dialog vil snart bare ha historisk interesse.

Det skulle ikke være nødvendig å bruke mye tid på å begrunne dialogen som en grunnholdning i all misjon. Den baserer seg på en overbevisning om at menneskets eksistens i sitt vesen er *dialogisk*. Vi er skapt til å kommunisere, til å forholde oss til andre. Ordet er vårt viktigste kommunikasjonsmiddel, og et ekte møte mellom mennesker kan bare skje gjennom en åpen og tillitsfull samtale mellom et Jeg og et Du. Mye kunne sies om dialogen som lyttende, seende og talende, som et virkelig møte mellom mennesker, som en livsform, som en «way of life». Dialogen forutsettes her som en selvfølgelig – om enn krevende – grunnholdning som bør gjennomsyre alle menneskelige forhold. All kritikk av dialog som uforpliktende prat og høflige omgangsformer er en forvrengning av den forpliktelse og utfordring det er å møte et annet menneske eller en annen gruppe i åpen samtale der det dreier seg om tro og overbevisning.

Likevel vil selve det missiologiske problem bli stående: Hvorledes begrunner man dialogen? Hvorledes ser man på dialogens hensikt og mål? Hvorledes ser man på Guds nærvær og virksomhet i verden utenfor den kristne kirke, og hvilke konsekvenser har dette for hele misjonstenkningen og -strategien? Det er i denne sammenheng det er viktig for Buddhistmisjonen å gjennomtenke sin egen dialogtradisjon, slik den ble beskrevet i første hovedavsnitt.

Buddhistmisjonen har alltid vært en dialogmisjon. Man har gjerne brukt Reichelt som modell og ideolog for å motivere, inspirere, eller

begrunne denne grunnholdning. Det er likevel nødvendig å nyansere bildet en del, for det er gjennom årene skjedd en glidning i selve motiveringen for dialog og måten den utfolder seg på.

Hvis man skal karakterisere Reichelts dialogtradisjon, kan man kanskje kalle det en bevisst «misjonerende dialog» eller en «apologetisk dialog», en holdning som har sammenheng med Reichelts syn på forholdet mellom kristendommen og andre religioner som allerede er beskrevet. Alt «hellig religiøst materiale» skulle brukes for å lede mennesker til Kristus. Det er ingen tvil om at mye av dette fremdeles kan inspirere og utfordre i misjonsteologien og kan være et viktig element i gjennomtenkningen av forholdet til andre religioner og i det aktuelle religionsmøtet.

Samtidig spørs det om ikke Reichelt var så preget av sin tids tenkning på en måte som gjorde at den konkrete utfoldelse av denne misjonstradisjonen må modifieres ganske betraktelig. Det gjelder ikke minst hans tenkning om andre religioner. I pakt med en hovedstrømning av sin samtids misjonstenkning – og i pakt med det 19. århundres utviklingsoptimisme, evolusjonisme, og samtidens overbevisning om den kristne sivilisasjon som toppunktet i verdens historie – så han kristendommen som den endelige oppfyllelse av de innerste intensjoner i de ikke-kristne religioner. Religionene var trappetrinn i utviklingen, en forberedende åpenbaring som fikk sin oppfyllelse i kristendommen. De indre linjene i buddhismen ledet med naturnødvendig konsekvens til kristendommen som deres endepunkt. Det var en av de vesentlige årsakene til at det var så viktig å lære buddhismen å kjenne. Det er ingen tvil om at Reichelt var fascinert av buddhismen og studerte den med stor innlevelse og kjærlighet. Men studiet var fremfor alt apologetisk motivert. Satt på spissen, kan man si at han studerte buddhismen for desto mer effektivt å omvende buddhister, lede dem ad de indre linjer til det de hele tiden hadde søkt etter uten å vite det: til Kristus. Derfor vurderte han de buddhistiske tradisjoner høyest som liknet mest på kristendommen, fremfor alt Det rene lands buddhisme. Og derfor var han hele tiden på jakt etter elementer i buddhismen som liknet på kristendommen. Hele hans bedømmelse av buddhismen var gjennomsyret ikke bare av hans kristentro, men av hans medbrakte tidsbetingede fordommer. Han studerte ikke buddhismen på dens egne premisser, men tolket den utfra sin kristentro. Denne apologetiske tilnærming er respektabel og har hatt stor betydning for å skape forståelse og dialog mellom de to religionene. Men den apologetiske dialog ser ikke ut til å være slitesterk i det lange løp.

Erfaringer fra religionsdialogen har etter hvert gjort det tydelig at

denne form for «misjonerende dialog» innebærer problemer. De som gjennom lengre tid har engasjert seg i en slik sammenheng, erfarer etter hvert at dialogen skifter karakter. Den begynte kanskje som en *metode* for effektiv kommunikasjon, som et *middel* til misjon. Det var bl.a. også utgangspunktet for det engasjement som i 1950- og 1960-årene utfoldet seg i økumeniske kretser, sentret om KVs dialogarbeid. Man talte om «den kommenterte dialog» med verdensreligionene og ideologiene som nødvendig for en troverdig kommunikasjon. En rekke kristne studie-sentra ble startet, bl.a. i Hong Kong og i Kyoto, hvor man ønsket å studere religionene for mer effektivt å kunne vitne om Kristus. Men i denne prosessen ble det etter hvert uholdbart å bruke studium og dialog som et middel til å vinne over dialogpartneren. Ved å bruke dialogen som metode til å oppnå noe, gjorde man på en måte dialogpartneren til et objekt, et formål, og noe i forholdet ble ødelagt. Dette kan kanskje misforstås, men det har med gjensidighet og tillit å gjøre. Poenget er ikke at ønsket om å dele sin tro med en annen ødelegger samtalen. Det vil alltid være der som en naturlig del av enhver dialog. Det er den bevisste utnyttelsen av dialogen som strategi som på en eller annen måte blir uholdbar. For dialog er ikke en metode, det er en væremåte, en livsstil som ikke har noen skjulte hensikter.

Gjennom alt dette er det viktig at dialogen føres i ydmykhet og nøkternhet på egne vegne og på misjonens. Ingen mennesker – heller ikke kristne – er syndfri og fullkomne i tro, liv og forståelse. Dette setter ikke utfordringen til dialog til side, men tvert om utdyper grunnlaget for den. Og samtidig holdes man fast i det som er særmerkt for kristen misjon: evangeliet om Kristus, Guds nåde for syndere.

I denne forbindelse kan det nevnes som en tankevekker at mange ikke-kristne i Asia har gitt uttrykk for mistanke til kristnes ønske om dialog. De spør seg selv hva det er de kristne nå forsøker seg på. «Er det bare en ny strategi for å ta knekken på oss?» tenker de av og til. Derfor skjer det med de fleste som engasjerer seg i religionsdialogen at den bevisste bruk av dialog som metode og strategi legges til side, og man gir seg heller ureservert det åpne møte i vold.

Dette betyr ikke at man gir vitnesbyrdet på båten, at misjon blir unødvendig eller uønsket. Men det innebærer en annen måte å nærme seg den som tilhører en annen religion. Man ønsker å ta dialogpartnerens religion på alvor på dens egne premisser, uten å tolke kristne tanker inn i den. Det betyr også at man er villig til å gå atskillig lengre inn i den annens verden og mer radikalt utsette seg selv for muligheten av at han eller hun har rett. Det innebærer en større tro på at Gud er virksomt nærværende utenfor kirken og at ens egen kristentro kan berikes av

møtet. Endelig går det sammen med en grunnleggende overbevisning om at Gud har forhold til mennesker langt utenfor den kristne kirke, selv om det uttrykkes i andre ord og former enn i ens egen tro.

Dialogen vil selvsagt innebære at man forsøker å formidle ens egen tro, men snarere enn en proklamasjon av noe totalt ukjent vil det kanskje bety at man forsøker å oppdage den Gudsrelasjon som allerede er der, og gir næring til denne ved å vise til den Gud som åpenbarte seg i Kristus.

Kanskje Buddhistmisjonen skulle være villig til å gå videre der den slapp, og sende ut misjonærer med det oppdrag å leve i grenselandet hvor tro møter tro, i dyp tillit til gehalten i sin egen Kristustro og med stor frihet til å leve seg inn i buddhismen, og så se hva som skjer i det møtet. De vil selvsagt dele sin tro, leve sin tro, vandre Kristusveien som «venner i Tao (Veien)», men samtidig med hele sin eksistens la troen prøves i møte med den annen tro. I et slikt møte vil viktige ting kunne skje, selv om det ikke er helt forutsigbart hva som vil skje og hvorledes det vil skje.

Misjon og visjon

Det er i det foregående pekt på to hovedaspekter ved Buddhistmisjonens misjonssyn. For det første vil dialog være en måte å nærme seg dem som tilhører en annen religion og ta den på alvor på dens egne premisser. For det andre vil det alltid for Buddhistmisjonen være en legitim misjonsoppgave å proklamere Kristushendelsen til omvendelse, dåp og nytt liv. Begge disse aspektene må samtidig vektlegges og virkeliggjøres.

Den dialogiske væremåten skal gjennomsyre alt misjonens arbeid i Guds verden, hvor Kristus til alle tider har vært skjult virksom. Som en følge av denne væremåten er det dialogen uten skjulte hensikter skal forstås. Uansett tro og kulturell bakgrunn er vi alle medvandrerere i en flertydig og kompleks verden, hvor vi kan lære av hverandres livserfaring og livsfortolkning i møte med en virkelighet som i lys av kristentroen i siste instans tilhører den treenige Gud alene. På bakgrunn av denne dialogiske væremåten skal proklamasjonen finne sted. Guds-åpenbaringen i Jesus Kristus er unik og bringer på en entydig måte Guds frelse til menneskene. Troen på inkarnasjonen gir den kristne virkelighetsforståelse og tro frimodighet til å proklamere gledesbudskapet som er for alle.

Dialogaspektet er nært knyttet til troen på Gud som skaper, og på den preeksistente Kristus sitt skjulte nærvær i verden til alle tider: Proklamasjonsaspektet er nært knyttet til troen på inkarnasjonens historiske faktum og konsekvenser. I forlengelsen av disse to legitime aspekter ved

misjonens virke vil det kunne utmeisles ulike arbeids- og tjenestep oppgaver som sammen og hver for seg ivaretar misjonens målsetninger. I misjonens arbeid sett i et slikt perspektiv hører naturlig religionsstudier, respektfull kontakt på tvers av religionstradisjoner, ulike dialogframstøt, og også proklamasjon av Kristus, forvaltning av sakramentene og en videreutvikling av hva Kristussentrert liv i Guds mangfoldige verden konkret kan innebære. Alle disse ulike tjenester danner tilsammen et troverdig misjonsengasjement.

Hvor går så veien videre når det gjelder å realisere Buddhistmisjonens målsetning i pakt med dens historiske arv og tradisjon, og med basis i misjonens teologiske konsept?

Utgangspunktet må fortsatt være at Buddhistmisjonen er forpliktet til å bringe evangeliet i møte med religiøst søkende og engasjerte mennesker, spesielt buddhister, i prinsippet uansett hvor de geografisk befinner seg og hvilken observans de tilhører. Den aktuelle situasjon tvinger oss til å måtte utvide vårt tradisjonelle perspektiv. Den misjonerende og ekspanderende moderne buddhisme stiller sammen med nyreligiøse retninger misjonen overfor en aktuell utfordring som vi som spesialmisjon med vår historiske og teologiske tradisjon ikke kan løpe fra.

Siden Buddhistmisjonen som sin helt konkrete arv har Tao Fong Shan er det både naturlig og nødvendig for misjonen å bruke dette stedet som basis for fortsatt virksomhet, både lokalt og internasjonalt. Vi har et ansvar for Tao Fong Shan, og også for Hong Kong som sådan, som vi fortsatt plikter å ivareta. Misjonens hovedoppgave i de nærmeste år bør derfor være å videreutvikle og videreutbygge Tao Fong Shan som et senter for studier, forskning og dialog innen religion og teologi, samt som base for virksomhet inn i den allmene religiøse og nyreligiøse verden, spesielt den buddhistiske, både i form av personlig kommunikasjon og gjennom publikasjoner på såvel engelsk som kinesisk. Samtidig vil det være naturlig, ikke minst i samarbeid med den lokale kirke i Hong Kong, først og fremst den lutherske som arbeidet på Tao Fong Shan er affiliert med, at Buddhistmisjonen engasjerer seg aktivt i storbymisjon med kristent ansvar for den lokale befolkning i Hong Kong.

Stadig med hovedbase på Tao Fong Shan og ut derfra, men støttet av misjonens arbeid i Skandinavia, bør misjonens utadrettede virksomhet strekke seg utover Hong Kong til buddhister og andre religiøst engasjerte mennesker andre steder, først og fremst i Asia. Dette er nærliggende ut fra misjonens historiske tradisjon. Imidlertid er verden i dag en på en helt annen måte enn den var på K.L. Reichelts tid. Derfor må

vi som buddhistmisjon i den reicheltske tradisjon i dag forsøke å komme i kontakt og dialog med buddhister hvor det til enhver tid er mest aktuelt, både i Asia og også i Skandinavia, så langt ressursene rekker. Det vil i nær fremtid bli nødvendig med konkret gjennomdrøfting av strategi og muligheter for denne oppgave.

Sammenfattende vil vi understreke at det fremfor alt er viktig at Buddhistmisjonen i årene fremover er villig til å kontinuerlig å sette fantasi, oppfinnsomhet og krefter inn i arbeidet med å bringe evangeliet inn i tidens aktuelle buddhistiske og religiøse sammenhenger. Det krever en dialogholdning som ikke kan være lettvinnt og risikofri. Misjon er i det hele tatt et vågestykke som innebærer risiko. Men vi står ikke alene i dette. Vår Herre og Mester sier: «La ikke hjertet bli grepet av angst. Tro på Gud og tro på meg! I min Fars hus er det mange rom» (Joh. 14, 1–2).

The understanding of mission in the Mission to Buddhists: A theological consideration

This is a recent theological policy statement of the mission which was founded by Karl Ludvig Reichelt. The statement initially describes the historical legacy of Reichelt's ideas and strategies, then formulates his basic convictions in terms of a Christ-centered and a Christ-open theology which prepares for a missionary dialogue, and finally outlines a strategy for future involvement in mission.